

ÒMÚMÚ NKE JISQS

Matiu 1:18-25; 2:1-23; Luk 2:1-40

IHEÒMÙMÙ 51 - Nke Ndị etiti

AMAOKWU IBUN'ISI: “Otuto diri Chineke n’ebe kachasi ihe nile elu, udo di kwa n’elu uwa n’etiti madu ndi ihe-ha di Ya ezi nma” (Luk 2:14).

Eburu Amuma Banyere Mesaia Ahụ

Ndjamuma nke Agbà Ochie edeworị n’otù oge maqbụ n’oge ọzọ banyere Mesaia ahụ Onye gaabịa ịgbaputa ndị nke Chineke site ná mmehie na ịbụ orù. Anyị chetara na Chineke gwara Abraham, Aisak na Jekob na site ná mkpuru ha ka agaagozị àgbàrụ niile nke ụwa; ma mkwà ahụ naatụ aka banyere JisQS. Ma otù ọ dị, ha naele anya eze nke ụwa gaebili n’etiti ha Onye gaagbaputa ha pụo n’ibụorù nke Ndị Rom. Ha bụ ndị emeririemeri ndị náapughị ime ihe ọ bụla ma ọbughị site n’ike nke eze ndị Rom, maqbụ n’ike nke ndị ọ roputara ichijisi. Na Jerusalem Herod bụ onye eze nke náachị n’aha govement Ndị Rom.

Narị arọ anọ agasịwori mgbe onye amuma nke ikpèazụ nwụrụ; mgbe ụfodụ ike naagwu ndị ahụ n’ichere, o wee náeju kwa ha anya ma ụbochị mgbaputa o gaabịa.

O bughị mmadụ niile pürü igụ ihe díka anyị sị agụ ugbu a, ma ọ naabukarị ndị odeakwukwọ na ndị nchụajà naagu akwukwonsö nime ụloukwuu Chineke; ma n’ihi mmehie nke dí nime ndụ ha, ha apughị itule eziokwu ahụ mgbe ha naagu ya. N’oge ijéozị nke JisQS, O gwara ndị odeakwukwọ na ndị Farisii ka ha nyocha ihe edeworo n’Akwukwonsö wee mta ụzọ esi enweta ndụ ebighiebi, n’ihi na “ha onwe-ha bu kwa ihe nāgbaram àmà” (Jón 5:39). O bụru na ha nwere obi eziokwu ha gaamatawori na ndị amuma nke Agbà Ochie naekwu okwu banyere JisQS, ma ha achoghi ikwere n’Onye Nazaret ahụ dí umeala n’obi.

Nye Ndị Dị Umeala N’obi

Otú a ka ọ dí kwa mgbe ndịmmuozi ahụ kwusara ozi ha, “Udo di kwa n’elu uwa n’etiti madu ndi ihe-ha di Ya ezi-nma,” ha egosighị ndị nchụajà nō n’Uloukwu Chineke onweha – ndịóké okpukpē ahụ -- kama ọ bụ nye ndịzụzụ aturụ ahụ dí umeala n’obi ndị nō n’akụkụ ugwu n’ohịa náeche aturụ ha n’abalị. Náagbaghị agugọ, nime obi ha, o nwere ihe ha naele anya site n’aka Chineke, ma ha jikekwara ịnata ozi nke ndịmmuozi ahụ.

Mgbe ndịzụzụaturụ ahụ hụru mmuozi nke mbụ ahụ egwù türü ha. O bughị mgbe niile ka ndịmmadụ naahụ ndịmmuozi. Ma eleghịanya ha chèrè na ha gaje ịnwụ. Ma mmuozi ahụ gwara ha ka ha ghara ịtuegwù; o nwere ozioma nye ha. N’abalị ahụ nime obodo ntà nke Betlehem, amuwo otù Nwanwoke Onye gaewetara mmadụ **nile** ọñụ. NdịJu bụ ndị emeriri emeri, ha enweghi kwa obi ụtọ, ma enwekwara ọtụtụ ndịzqo azodara n’ala nime ụwa. Ndị niile bụ ndị mmehie chọrọ ọñụ nke nzoputa, ma JisQS naenye náánị ndị ahụ náenweghi ike imere onweha ihe ọ bụla ọñụ Ya. O hụru ndị orù ahụ n’anya bụ ndị náadogbu onweha n’olụ ndị ekere agbụ n’ebe anaeché ha, ma ha enweghi olileanya ọ bụla ibi ndụ otù o kwesịri; O hụru ụmuntakirị n’anya bụ ndị náalusi olụ ike; O hụru ndịnyom bụ orù n’olụ nke èzínaulọ ha n’anya. JisQS jiri ozi nke nzoputa Ya bịa iduba mmadụ niile n’uzo ahụ nke naeweta ezi ọñụ, wee kwe ha mkwà ndụ ebighiebi n’Eluigwe ebe ihe niile gaama mma ma iruuju, obi mgbú, na ịkwaákwa agaghị adị kwa.

Ọñụ Nye Mmadụ Niile

O nwere ndị nō n’ubochị taa ndị náeme ka anyị kwenye na JisQS biara ịzoputa náánị mmadụ olenaole ndị arroputara na ọ díghị kwa onye ọzọ kwesịri ịgbalị ime ka Eluigwe bụru ebe obibi ya. Ma mmuozi ahụ sịri na O gaewetara mmadụ niile ọñụ. Emesịa JisQS sịri, “N’ihi na Chineke huru uwa n’anya otù a, na O nyere ọbuná Okpara O muru nání Ya, ka onye ọ bulu nke kwere na Ya we ghara ila n’iyi, kama ka o nwe ndu ebigh-ebi” (Jón 3:16).

Usù Ndị Mmuozi Ahụ

Mgbe mmuozi nke mbụ ahụ zisịri ozi ya banyere ebe amụru Nwa ahụ dí Nsọ na otù esi keé Ya n’akwà okikè, ọtụtụ ndị mmuozi ọzọ biara ikwusa; “Otuto diri Chineke n’ebe kachasi ihe nile elu, udo di kwa n’elu uwa n’etiti madu ndi ihe-ha di Ya ezi nma.” O dí ka eluigwe juputara n’igwè ndị mmuozi ahụ ndị náetò Chineke. Chineke enyewo Okpara Ya O mṛu náánị Ya ịbịa n’uwa wee binyere mmadụ, ma n’ikpèazụ ịnwụ n’ihi mgbaputa ha; ma ndịmmuozi ahụ ndị mataworo Ya n’Eluigwe abịawo ịnonyere Ya n’ihi ọbịbia Ya n’eluụwa.

Ndịzụzụaturụ ahụ kwenyere n’ozi nke ndịmmuozi ahụ ngwangwa wee pụo ịchọ Nwa ahụ nke bụ Kraist. Ha hụru Ya díka ndị mmuozi kwuru, wee laa naañuri, díka onye ọ bụla gaeme bụ onye bjakutere JisQS wee kwere na Ya. JisQS n’ezie na ewetara onye ọ bụla nke kwere na Ya ọñụ ahụ nke ndị mmuozi kwuru okwu banyere ya.

Ndị Amamihe Ahụ Sitere N’Qwụwaanyanwụ

Ndịzqo anụwo kwa banyere ọbịbia nke JisQS. ha bụ ndị amamihe ndị bi n’owụwaanyanwụ ndị náeleanya Onyenzoputa ahụ, ha naéké iru eluigwe náachị ihe ịrịbaàmà sitere n’Eluigwe mgbe O gaabịa. N’otù abalị ha hụru

kpakpando pürü iche náenwuenwu, nke ha náahubeghi mbụ. Lee ụdị ọñu ha gaenweworị mgbe ha hụrụ iheàmà ahụ! Ha kwere na nke a pütara na Jisós abiawo n'ụwa, ha wee malite ijé njem dí ogologo ịbịaru Jerusalem. Anyị naahú ha mgbe niile ebe esere onyinyo ha díka ndieze ato náabịa site n'owuwaanyanwụ náanodụ n'elu ịnyinyaibu, ọ bụ ezie na Baịbụl ekwughị na ha dí náání mmadụ ato maqbụ na ha jí ịnyinyaibu bia.

Ndị amamihe ahụ chéré na ọ burụ na eze ọhụ abịwo na ọ gaabụ onye amurụ n'obieze; ma mgbe ha gwasiri Herod banyere ihe ebube ahụ ha hụrụ n'eluiwge na ihe ọ pütara ha, ọ gbagwojuru ya anya. Ọ dighị onye kwasiri ịnöchi ya amuworo n'ụlo ya. Ọ türü egwù ma eleghijanya na ọ dí onye gaje iwere ọnqdụ ya, o wee kpokota ndị odeakwukwọ na ndị Farisii ijuputa site n'ọnụ ha ma ha matara ihe ọ bụla banyere eze ahụ ekwere námkwà. Ha enweghi nsogbu ọ bola n'ichoputa ihe ahụ agwara ha. Ndị amumma niile hà edeghi ihe banyere Onyemgbaputa ahụ? Ndị odeakwukwọ ahụ na ndị Farisii weghachịri ozi na agaamụ Kraist n'obodo ntà ahụ bù Betlehem nke Judea -- ebe dí ala; ha wee kwue kwa na Ọ gaesite n'ebu Juda. Ha matara ihe niile edere ná Akwukwonsø, ma obi ha siri nnqo ike nke mere na ha amataghị Jisós mgbe ha hụrụ Ya.

Herod mere omume aghugho díka agasị na o nwere mmasị n'ebi Nwa ọhụ ahụ nō wee zipụ ndị amamihe ahụ ichoputa Ya na ịlaghachị ịgwa ya ihe ha hụrụ. Lee otú ndị amamihe ahụ si ńyurịqñu mgbe ha malitere njem ha ọzọ wee hú kwa kpakpando ahụ ka ọ naedu ha! Ha soro ya, wee bịarue ebe enyibere Nwa ahụ dí Nsø.

Eleghijanya ugbu a Meri na Josef abanyewo nime ụlo, kama ha ka nō kwa na Betlehem. Anyị matara na Betlehem abughị ebe ha bi, kama ha gara ebe ahụ ịtụtụisi ha; ma mgbe ha nō n'ebi ahụ ka amurụ Jisós n'ihi ka ewee mezue ihe ahụ edere n'Akwukwonsø bù nke ebukwara n'amumma banyere Betlehem. "Nime gi ka otù onye gesi putaram ibu onye nāchi achi n'Israel" (Maika 5:2). Okwu Chineke aghaghị imezu díka edeworo ya, ọ bụ ezie na onye nāchịachị aghaghị inye iwu ka ụwa dum tọọtụisi, ime ka ndị Ya nqdụ ebe Okwu ahụ naekwu na ha gaanq.

Ndịkom ahụ sitere n'owuwaanyanwụ ewetawo ọtụtu onyinye dí okéonuahịa inye Jisós igosi ihen'anya ha nwere n'ebi Ọ nō. Mgbe anyị hụrụ Jisós n'anya n'ezie anyị gaewetakwara Ya onyinye anyị niile dí okéonuahịa. Ọ naadi anyị ụto inye Ya ndụ anyị niile; wee naabuku kwa Ya abụ mgbe niile, náagwa kwa Ya otú anyị si hụ Ya n'anya nke ukwuu. Anyị naenye kwa Ya otùuzon'uzqiri na onyinye nke ego anyị, ya na ọlụ niile nke anyị ji obi anyị náalụ.

Ndị amamihe ahụ alaghachịghị kwa ịgwa Herod na ha ahụwo Nwa ọhụ bù Jisós. Chineke adowọ ha akanantị ná nrọ ka ha ghara ịlaghachikuru Herod. Iwe were eze ahụ mgbe ọ hụrụ na ha mere ya ihe ọchị. O kwenyere na amuwuo otù onye nke gaje ịnara ya ocheeze. N'ihi nke a, o gburu ụmụntakịri ndịkom niile site ná ndị gbara arọ abụo wee rịda. Ọ chere na site n'ime nke a na ọ ghaghị ibibi onye ahụ nke gaabụ eze mgbe o tolitere.

Ma Chineke naelekota ndị nke Ya nkeoma. Ọ matara ihe Herod gaje ime. Ọ gwara Josef ka o kuru Nwatakiri ahụ na nne Ya gbalaga n'Ijipt, ma nqdụ kwa n'ebi ahụ rue mgbe Chineke gaezi ha ozi. Nke ahụ bù kwa mmezu nke amumma; "Site n'Ijipt ka M'kpolutara Nwam." Nke ahụ ka emezuru mgbe Chineke gwara Josef ka ọ laghachi na Nazaret.

Ikuru Jisós Rigo N'Ulóukwu Chineke

Mgbé Jisós gbara abalị asato ekuuru Ya rigo n'Ulóukwu iché Ya n'iru Chineke, n'ihi na iwu ahụ kwuru na nwantakịri ọ bụla eburu ụzo mọ gaabụ ihe edoro nsø nye Chineke. Ichuajà naeso kwa ememe a, díka otù èzínaulọ ahụ si nwee àkụ. Ndị mürü Jisós bụ ogbenye, ya mere ha nwere náání nduru abụo inye. Ma lee ụdị ngozi bìákwasiri onye ọ bụla nō nime Ulóukwu ahụ mgbe ekubatara Nwa ahụ dí Nsø!

Simeon, onye nsø nke Chineke ka Mmụo nke Chineke duziri ịnọ n'ebi ahụ banyere ememe a. Lee otú obi tọọ ya ụto nke ukwuu mgbe o kulitere Nwa ahụ dí Nsø wee mata Ya díka Okpara Chineke! N'ihi na o chéréwo ọtụtu arọ banyere oge a, ma Mmụo Nsø agwawo ya na o gaghị anwụ rue mgbe ọ gaahú Jisós. Simeon bukwara amumma na Jisós gaabụ ihè nke gaenwuru ndị Mbaozø, nke bù ozi mgbagwoju anya nye ndị Ju ndị chèrè na ọ bụ náání ha bù ndị nke Chineke.

Ana, onye amumma nwanyị ahụ batara n'oge anaeme ememe ahụ, ma ya onweya nyekwara Chineke otuto. Ọnụ juputara obi ya nke mere na ọ gwara onye ọ bụla náeleanya ọbịbịa Kraist na Onye mgbaaputa nke Israel ahụ nke anaele anya ya ogologo oge ka amuworo n'ikpèazụ. Ha nyere Chineke otuto na agurụ ha ná ndị kwasiri ihen'nzoputa Ya.

Onyemgbaputa Ahụ Dí Nsø Nke Ụwa

Jisós Okpara Chineke, abịawo iwetaara ndị niile kwere na Ya mgbaaputa. Onye amumma ahụ ekwuwo na agaakpo Ya Immanuel, nke pütara "Chineke nonyere ayi." Ọ karịri ịbụ ezi mmadụ, onye օzízí dí ukwuu izi anyị ụzo anyị gaesi dí ndụ; ọ bụ Chineke pütara ihè n'anụarụ (I Timoti 3:16), Okpara Nna ahụ nke dí nsø, Onye bìara nwụo ka mmehie niile nke anyị bürü ihe asachapuworo site n'Qbara Ya nke Ọ wusiri.

AJUJU DÌ ICHEICHE

1. Ndịòle ka ndị mmụozị ahụ ziri ozi na amụwo Jisọs?
2. Òlee ndịozọ nukwara ihe banyere ya, òlee kwa otú ha si mata na amụwo Jisọs?
3. Ónye bụ Jisọs? Gịnị mere O ji bịa n'ụwa?
4. Òlee ebe ndịözüzüatụrụ chọtara Jisọs? Òlee ebe ndịeze Ọwụwaanyanwụ chọtara Ya?
5. Ndị odeakwükwọ ahụ na ndị Farisii hà matara ihe ọ bụla banyere okwu ahụ na agaamụ Jisọs? Òlee otú ha si mata?